

Óli Jacobsen
olij@sosialurin.fo

Hesa ferð fara vit at umrøða gravirnar hjá Evu og A. C. Lützen í gamla kirkjugarði. Andreas er ein av teimum stóru persónligheitunum, sum eru fluttar úr Danmark til Føroya. Hann kom higar at vera lærari og endaði við at gerast býráðsformaður.

Hann varð lögtingsmaður, tá ið hann avloysti Niels Winther, og hann gjørdist eisini tingskrivari. Hann var ein av teimum, sum vóru við í uppgerðini við tann einaræðsliga amtmannin Dahlerup. Hetta fekk hann eisini afturlønt. Hann umboðaði eisini Føroyar á ríkisdegnum.

Okkara lýsing av A. C. Lützen verður ein endurgeving av teirri lýsing, sum dóttir hansara Anna Evensen gav av honum. Beint áðrenn Anna doyði í 1927, fekk hon niðurskrivað sína søgu, har hon eisini greiddi frá um pápan og mammuni. Henda frásøgnin var sera áhugaverd og varð prentað í FF-blaðnum í 2003. Vit taka tann partin burtúr, sum snýr seg um pápan, har hon fyrst greiðir frá hansara uppruna, og hvussu hann kom til Føroyar.

Anna greiðir frá

Min faders forældre døde, medens fader var lille. Fader der var født i 1813, blev da opdraget af sin ældre søster, der var gift med en gårdejer i Sønderjylland. Fader måtte være med ved landbruget, men må næppe have arbejdet med særlig lyst eller interesse, thi en dag da han havde besøg af en af faderens venner sagde denne til ham: "Hør sig mig Andreas, bryder du dig egentlig om at være landmand?" "Nej, egentlig ikke, jeg vil meget hellere læse," svarede fader. Vennen tog sig så af fader og betalte for ham på Skårup seminarium. Efter at fader havde taget lærereksamen, blev han huslærer hos en greve. Engang da han var på vej hjem for at holde juleferie, traf han på en kro, hvor han var taget ind, nogle seminariekammerater. Som de nu sidder allebedst og taler om alt muligt, er der pludseligt et af de unge mennesker, der i spøg sagde til fader: "Hør du Andreas Lützen, der er et embede med orgelspil ledigt oppe på Færøerne, det må være lige noget for dig. Du skulde søge det". "Jeg! Det kan ikke nytte noget, der går jo ingen skibe derop nu, så inden min ansøgning når derop, er embedet nok besat, men jeg kan jo gerne søge det for spøgs skyld." Dermed skrev fader en ansøgning og sendte den afsted. Da der om foråret kom skib fra Færøerne, var der svar til fader. Han var antaget. Greven, som han var hos, mente, at han havde godt af at komme derop. Han fik jo så i hvert fald set sig om.

Kemur til Føroyar

Det var den femte maj 1837 fader kom til Thorshavn, der den gang

Her liggja Andreas. C Lützen og kona hansara Eva Maria lið um lið. Á hansara grøv stendur, at hann er føddur 13. juni 1813 og deyður 25. juli 1874. Á hennara at hon er fødd 16. oktober 1814 og deyð 23. juli 1877. Umframt stendur á hansara steini:

LÆRER VED THORSHAVNS ALMUESKOLE I 36 AAR
DETTE MINDESMÆRKE REJSTES AF TAKNEMLIGE ELEVER OG MEDBORGERE

var en dejlig og såre fredelig by mod hvad den nu er. Fader lejede sig ind i et pensionat, der lå i nærheden af kommuneskolen, hvortil han jo var kaldet som lærer. Pensionatværtinden havde en kusine, der hjalp hende, og hende blev fader forlovet med. Inden året var omme fejrede de deres bryllup den 10. marts 1838. Efter bryl-

luppet flyttede mine forældre i deres lejlighed, der var beliggende i selve skolebygningen.

Fader var middelhøj, som regel var han i jævnt godt humør, ikke bange for at sige sin mening til hvem det så end var. Undertiden kunde han blive meget heftig, men det var snart over.

Moder var også middelhøj,

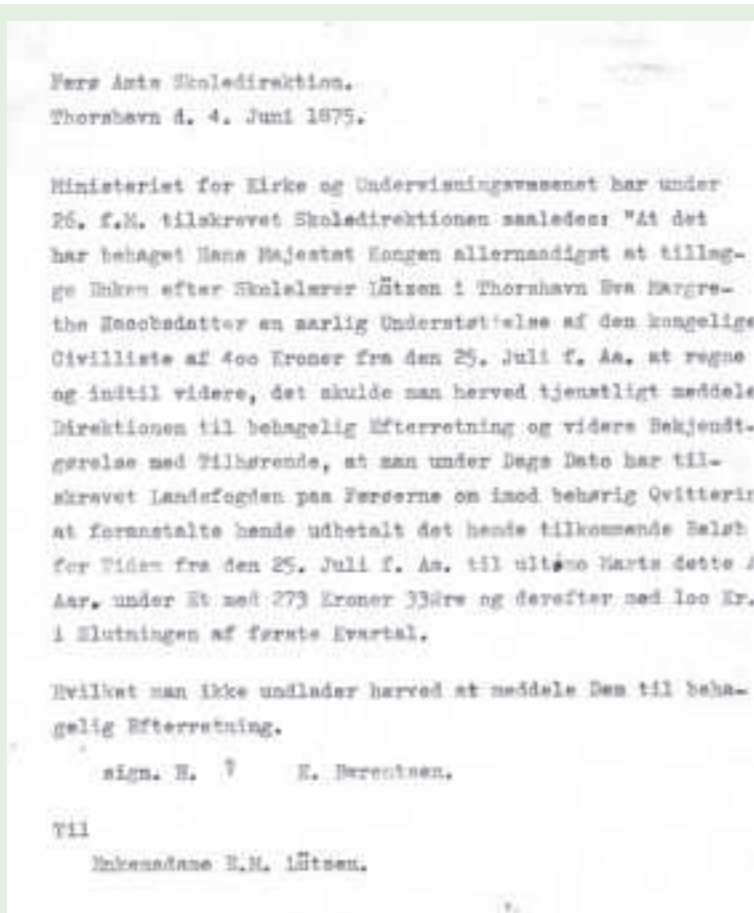
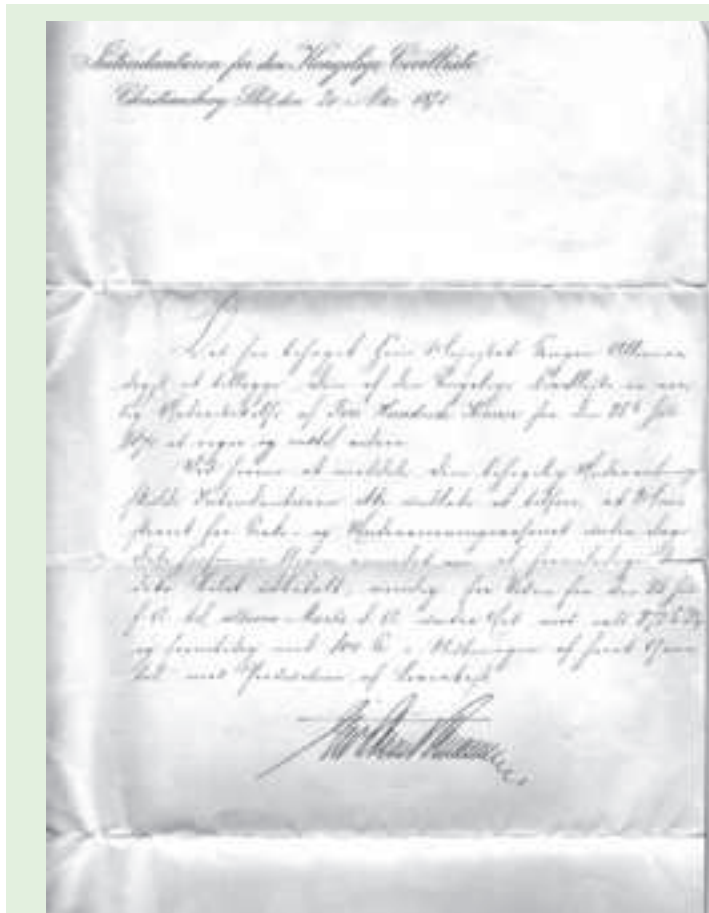
blond, der blev sagt, at hun havde været meget køn. Efter at moder var blevet gift, fik hun sat sin væv op, og der sad hun så om aftenen og vævede. Mine forældre fik efterhånden ni børn. Lønningen var kun lille, så det var intet under, at moder gerne ville tjene lidt selv ved væven. Fader var også meget flittig og søgte på sin vis at tjene lidt ekstra. Efter endt skolegerning gik han i byen og gav timer til embedsmandsbørn, der skulle læse videre.

Om morgenen, når hele familien havde drukket the, gik fader ind i skolen, der om sommeren begyndte kl. 8 og om vinteren kl. 9. Der var dengang ca. 148 skolepligtige børn i Thorshavn, der var delt i klasser.

Fekk og misti sína jørð

Amtmand Pløen, der syntes at faders løn var for lille, gav ham et stykke jord til afbenyttelse (den tidligere bruger at det var død). Men så kom der en amtmann Dahlerup, der ikke kunne enes med fader. Hver holdt stejlt på deres mening, og da fader ikke vilde som amtmannen, hævnedes denne sig ved at tage det lille landbrug fra fader.

To gange var fader i Danmark for at søge andet embede. Børneflokken var jo stor, Nicols, Jacob, Lütje, Andreas, Georg, Vilhelm Edvard og jeg. Men hver gang han var hernede, kom han til at længes så meget efter Færøerne, at han ikke kunde udholde det længere, og han rejste tilbage.

Hetta er brævið sum Eva, einkjan eftir A.C. fekk um ta pensjón, sum kongur gav henni